

Foto: archiv Jaromíra Vejvody

Jaromír Vejvoda

Škoda lásky lákala do námořnictva a budila astronauty

Ve dvacátých letech napsal skladatel Jaromír Vejvoda nenápadnou polku, která záhy zlidověla bezmála po celém světě. Škoda lásky se zpívala na bojištích druhé světové války, zněla v americkém raketoplánu a stala se předmětem nejedné prohrané sázky.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK

Hudba dokáže pohnout mnohým a populární píseň Škoda lásky zvládla dostat do Prahy v dobách železné opony i červený londýnský doubledecker. Historka, která britský autobusák Bill Jones na výletě v Československu tvrdil, že Beer Barrel Polku přece určitě napsal Angličan, vsadil se a sázku pochopitelně prohrál, patří k neuvěřitelným příběhům dávné doby. A přesto se stala, a je dokonce zdokumentovaná televizními kamerami.

Bujarou zábavu u plzeňského piva, při níž k sázce došlo, můžeme vidět v krátkém filmu Londýnský autobus. Doprávkův omyl byl potvrzen hned o den později, kdy mu zařídili setkání se skladatelem Jaromírem Vejvodou, který mu dokázal, že Škoda lásky, jak skladbu znají Češi, je samozřejmě jeho dílo.

„Přímo u toho setkání jsem nebyl,“ líčí skladatelův syn Josef Vejvoda, jemuž tehdy bylo kolem dvaceti a dodnes se pečlivě stará o otcův odkaz, „ale byl to tak skvělý příběh a pro tátu krásný zážitek,“ dodává.

ZE ZBRASLAVI DO CARNEGIE HALL

To, co v zahraničí spíš nevědí – ostatně sázku o provenienci slavné písně prohrál v osmdesátých letech i německý ministr zahraničí Hans-Dietrich Genscher –, je v našich lužích a hájích naopak celkem známá věc. Původně Modřanskou polku stvořil zbraslavský skladatel Vejvoda koncem dvacátých let a v roce 1934 ji pro její vydání tiskem otextoval Vašek Zeman, čímž jednou provždy provázal rozjásanou melodii s vlastně poměrně tklivým příběhem o lásce, která skončila.

Podle Josefa Vejvody jeho otec v té době nevěděl, jaký obrovský hit stvořil. „Myslím, že taková věc se tušit nedá,“

říká. Skladatelův syn se narodil těsně po konci druhé světové války, která dala Škodě lásky úplně nový rozměr, a tedy také nedlouho předtím, než komunistický režim přiměl Jaromíra Vejvodu po dvou desetiletích rozpustit kapelu a nastoupit na místo skladníka v továrně. Zajímá mě tedy, jak Josef během svého dětství tuhle skladbu vnímal.

„Jako dítě jsem chodil na koncerty, které táta pohostinsky dirigoval. Tam většinou Škoda lásky zazněla,“ vypráví dnes. „Ale nejvíce u nás doma rezonovalo, když jsem tuhle skladbu v roce 2002 dirigoval v newyorské Carnegie Hall. Ve slavném a vyprodaném sále jsem zažil potlesk vestoje a tento zážitek jsem poslal tátovi do nebíčka ke stému výročí jeho narození.“

ROSAMUNDE JDE DO SVĚTA

Jak už bylo řečeno, Škoda lásky získala nehynoucí slávu v době druhé světové války, a kdybychom k tomuto konfliktu chtěli s trochou nadsázky sestavit soundtrack, Vejvodova polka by nemohla chybět. Vlastně by jednu celou kompilaci mohla zabrat jenom ona. Zpívaly si ji totiž obě bojující strany, každá pod jiným názvem a se svým vlastním textem.

A popularitu nezískávala jen mezi uniformami, v již zmíněném dokumentu Londýnský autobus sám skladatel říká, že se o rozšíření skladby dozvídal hlavně od kamarádů, kteří byli v nacistickém Německu a dalších státech totálně nasazení. „Dostával jsem dopisy od kamarádů z Německa, Itálie, Norska a tak dále. Psali mi, že se tam hraje a zpívá polka Škoda lásky. Angličané ji zpívají anglicky, Němci německy, Italové italsky...“ líčil pro televizi.

Manuskript

Do sousedního Německa Škoda lásky pravděpodobně pronikla nejdříve. S názvem Rosamunde ji nahrál akordeonista Will Glahé, prodal více než milion desek, a v roce 1938 tak získal zlaté album. O rok později se skladba dostala do Spojených států, kde se prosadila pod titulem Beer Barrel Polka, ale zpívali si ji i Angličané jako Roll out the Barrel.

JAPONSKY ČI ESPERANTEM

Už tehdy byla mezi evropskými národy rozšířená domněnka, že ta píseň je „jejich“. „Táta měl radost, že se písnička líbí, a to, že si ji někde přivlastnili, byl jen bonus,“ říká Josef Vejvoda.

Příčemž ono slůvko „někde“ působí až nemístně skromně. Rodinný archiv Vejvodových eviduje sedmadvacet textů v různých jazycích a po světě celkem

čtrnáct rozdílných názvů. Stránka na anglické Wikipedii, která se Škodě lásky věnuje, uvádí její názvy ve finštině, ruštině, čínštině i japonštině. „O čínské verzi zatím nic nevím, ale japonskou máme v archivu, v přepisu se jmenuje Beer Taru Polka. Nejexotičtějším jazykem je určitě esperanto,“ vyjmenovává Josef Vejvoda.

S autobusákem Jonesem se sice nepotkal, zato mohl předat cédéčko dalšímu zmiňovanému nevěřícímu Tomášovi – exministru Genscherovi: „Osobně jsem se s ním setkal při natáčení pro německou televizi ARD a předal jsem mu CD Rosamunde, na kterém jsem s Vejvodovou kapelou nahrál tatínkovy nejslavnější písničky. Pan ministr si mohl přečíst, kdo je autorem Škody lásky. A navíc jsem před každou písní v němčině povídal o jejím vzniku.“

POCTA VESMÍRNÁ

„Mám v Německu kamaráda, jmenuje se Michael Tillman a dlouhá léta se zabývá písničkou Škoda lásky. Nedávno mi napsal, že má ve svém archivu více než tisíc jejích nahrávek,“ vypráví Vejvoda. Není se čemu divit, protože svoji verzi Modřanské polky ze Zbraslavi natočili například Glenn Miller, Billie Holiday, Frank Sinatra, ale také rocková kapela Grateful Dead nebo excentrický klavírista Liberace. „Tatínek dával přednost klasické verzi s dechovou nebo smyčcovou kapelou,“ vysvětluje Vejvoda. Zároveň připouští, že na popularitu skladby měla obrovský vliv podoba, kterou písni dalo americké dívčí vokální trio Andrews Sisters. Nejprve v lehce „popovější“ verzi Beer Barrel Polka, v roce 1942 se sestry Andrewsovy vrátily k aranži s dechy pod

Ohláška

názvem Here Comes the Navy. „Byl to jakýsi nábor do válečného námořnictva,“ dodává Vejvoda.

Je až paradoxní, že skladba, kterou si dokážou zabroukat téměř po celém světě, svému autorovi nikdy nepřinesla pohádkové bohatství. To je zčásti dané desetiletími komunistického režimu v Československu, ve kterém se na takoveto věci prostě nedbalo. Zčásti za to však může komplikovaná smluvní situace ohledně nakladatelských práv. Jaromír Vejvoda zemřel v roce 1988, takže se nedočkal ani takové symbolické pocty, jako že posádka raketoplánu Discovery v roce 1995 jeho polku používala jako budíček.

A ještě jeden paradox, na který upozorňuje Josef Vejvoda. Píseň, která zlidověla na celé planetě, má i verzi, kde je k nepoznání: „Mám CD slavného amerického jazzového saxofonisty Jamese Moodyho, který na svou svatební desku nahrál Beer Barrel Polku jako baladu. Melodii dodržel přesně, ale harmonii velmi pozměnil. Když jsem tu nahrávku pouštěl kamarádům, profesionálům, nikdo písničku nepoznal. Poznali ji teprve na konci, když zazněla v normálním tempu. A to ještě jen někteří.“ □

Do sousedního Německa Škoda lásky pravděpodobně pronikla nejdříve. S názvem Rosamunde ji nahrál akordeonista Will Glahé, prodal více než milion desek, a v roce 1938 tak získal zlaté album. O rok později se skladba dostala do Spojených států, kde se prosadila pod titulem Beer Barrel Polka, ale zpívali si ji i Angličané jako Roll out the Barrel.

Plakát